

Jondi pepa timen youkuk Yodakale Mede

Jondi pepa timen i youkuk ginen inon adi nemek mebi lufondok youkuk. Timen adi kayonbop yehitubulodaune Ban Bepan en mihiñ Jesu Kilisto dut welekubugon tiña hatidok. Tiña undugon mambip dinin mebopdi yalan yeninkamandaan yanagilune Bepan mu bikabunen dok youyemguk.

Mambip dinin mebop heki adi indin yoin. Nemenemek kwetfolon inon ikiñ hogohogok adi momohi hinek moon. Kan Jesu adi Bepan mihiñ, undun doktiña me hinek mintaan metam indi tiyam undun nemenemek kwetfolon dinin dut tuwot mu woon kadiwek. Adi indin yoin. Me nediyeñ Bepan dut momoon hinek hatibe kan nemenemek kwetfolon dinin wendok mu nadiluwaak. Undun doktiña titin momohi undihi yehikeledok mu nadiyaneñ. Undun doktiña kayonbopdi mede undihidok magi kametnadi mu taneñdok Jondi wendok maan yolak. Tiña indin yolak. Jesu adi me hinek mintaguk, kan metandi Jesu nadisukilitimingin. Undugon welehidki Bepan kahile hinek tiña metam noli maan welehidki yabukahile hinek tiyaneñ.

*Jesu adi mede kabup hakukdi mingon
mintadakaleguk*

¹ Koomkwaha tububihit ginenj tububihila hatitalabuguk, kañ magitnikdi nadigumun eñ dau-nikdi kagumun, tiña didimeningonj hinek kañ kohonikdi wehemikumun, u mede hatihatinit unjakoñ. ² Hatihati u miñgoñ mintadakaleguk kañ indi kagumun, doktiña wendegoñ yohautayam. Tiña indi adi hatihati dapmandapmanñit mokit wendok-ku yobihila hanियam oñ. Adi koom Banjut hatiguk ala miñgilangoñ mintadakaleune kagumun. ³ Indi nemek kagumun be nadigumun unjakoñ hidi maan hanियam. Unduñ tinene welekubugoñ mintanimbune kubugoñ hatidok yonja hanियam. Unduñ tiña indi Banj eñ Mihinjñ Jesu Kilisto adut welekubugoñ tiyam. ⁴ Kañ indi nadifodi tuwot hinek tinimbek yonja pepa i youhamam.

Bepañ adi hauta

⁵ Indi Jesu Kilistodi mede ninimbune nadigumun unjakoñ indibo hidi hanियam. Mede u indinj, Bepañ adi hauta. Adi'walañkade mambip-kabe nemu hatak. ⁶ Ale indi mambip ginenj hatinila Bepanjut welekubugoñ tam, unduñ yonene medenik u yalañ tibekneñ. Tiña undugoñ mede biyagoñ u mu kame hatiyam tilak. ⁷ Ne hauta ginenj hatilak undugoñ indi maan hauta ginenj hatiyaneem, wendok indi Bepañ'walañ metamñiyedut welekubugoñ kedem tiyaneem. Kañ Bepañ Mihinjñ Jesu Kilisto'walañ nanjatñinjdi kadakaninjñnik hogo-hogok youtelune walanda tiyaneem. ⁸ Indi kadakaninjñnik moñ, unduñ yonja adi welenik tika-manda timiyam, kañ mede biyagoñ wendi we-

lenik ginenj mu hatak. ⁹ Ingonj indi kadakaninjnik yobihitnene Bepanj ne yoguk unduj, titinj didimeninj tinja kadakaninj hogohogok indi folonj hatak u tumolokulanja nihiyoutewalanda tilak. ¹⁰ “Nu kadakaninj nemu tugut”, unduj nobuninj yonja kaj wonj adi “Bepanj adi yalanj-me” unduj niyam tilak. Wendoktinja Bepanj’walanj mededi welenik ginenj mu hatak.

2

Kilisto adi Tubulodanik

¹ Wapmihineye,* hidi kadakaninj tineenenj doktinja mede i youhamulat. Ale nebek ninji kadakaninj tinjakañ tubulodanik enj yahehewenik ninj Banjut hatilak, u Jesu Kilisto. Adi yadi titinj didimeninj hogok tugukdi tilak, adi nadisukilitimiluwaak. ² Adi negonj indi’walanj kadakaninjnikdok kibikonj tinja Beu Bepanjut welekubugonj tinja nihikiukuk. Adi kwanai u indi nihitubu-lodadok hogok mu tuguk. Mokonj. Adi yadi metam hogohogok kwetfolonj hatiinj wanakanj yehitubulodadok nadinja tuguk.

Bepanj’walanj mede didimeninjgonj kamehatidok

³ Indi Bepanj’walanj yodoko mede kedem takalinjakañ indinj hinek nadinim, “Indi adi aganj nadimihinakayam.” ⁴ Be me ninji indinj yobek, “Nu Bepanj aganj nadimilat,” ingonj Bepanj’walanj yodoko mede mu takalilak, me wonj adi yalanj-me,

* **2:1:** Jondi “wapmihineye” fee yoguk adi bulaningonj nadiyeminja mu yoguk. Adi yadi me gawadanj hinek nadisukiliti dininj talitimenj doktinja metam Jesu’walanj kayonj bop nadisukilitinjt adi welenjdi yabukahile hinek tinja yoguk.

en mede biyagon u welen ginen mu hatak yodok. ⁵ En me nediyendi Bepan'walañ mede nadiña takalilak adi yadi welen di bedinaditombune biyagon hinek Bepan kahileen adut kadiña hatilak. Titin undun tiña nadine biyagon Bepandut woon galiña hatiyam tilak. ⁶ Be me nin adi "Na Bepandut galiña hatilat," undun yonakan Kilistodi hatiguk wendok tuwot hinek hatiluwaak.

Hauta ginen hatidok

⁷ Notneye, nu yodoko mede kobuli mu youhamulat. I yadi komi, koomkwaha tububihila nadigin di naditalabiin unakon. Mede hanindidime koom tigin wondok-ku yodoko mede komi hanilat on. ⁸ Kan mede youtat i yadi yodoko mede kobuli ingon tilak, wendi Jesu'walañkade be hidi'walañkade wanakan nongon foloonnit tilak. Won adi mebi indin: mambip agan dapmawe tulune hauta foloon di agan mingilangon hautaan hatak.

⁹ Me nin di "Na hauta ginen hatilat" yolak, ingon me nolin indok nadikadaka hati-timilak kan, me won adi mambip ginen kougong hatilak nin indok. ¹⁰ En me nin di me nolin in welen di kahileen not timilak, adi yadi hauta ginen hatilak. Kan hauta ginen unon nemek nin di tubugweheyeune kadakan in titin dok nemu hatak. ¹¹ Ingon me nin di me nolin indok nadikadaka timilak, adi yadi mambip ginen hatilak. Adi yadi mambip ginen hatilak doktiña mambip di dawi teheune talik denjak kelelak u mu nadidakalelak.

12 Wapmihineye, Bepañdi Kilisto wou folon kadakanin̄hik agañ tumolokuhamguk. Undun̄ doktiña mede i youhamulat.

13 Bañ heki, hidi me koomkwaha tububihit ginen̄ hatigukdi hatilak u nadimihinaka tiin̄, doktiña mede i youhamulat.

Mekuyahi, hidi fafañe tiña Me Kadakanin̄ ulati-fogin̄, doktiña mede i youhamulat.

Wapmihineye, hidi Bepañ nadisukilitimihinaka tiin̄, doktiña mede i youhamulat.

14 Bañ heki, hidi me koomkwaha hatigukdi hatilak u nadimihinaka tiin̄, doktiña mede i youhamulat.

Mekuyahi, hidi sañin̄in̄hinit, kañ Bepañ'walañ mededi welehi ginen̄ fafañenin̄ hinek halune fafañeñ Me Kadakanin̄ agañ ulati-fogin̄. Undun̄ doktiña mede i youhamulat.

Kwetfolon̄ dinin̄ titin̄dok nadigalika mu taneen̄

15 Hidi kwetfolon̄ dinin̄ titin̄ be nemenemek hogohogok u yabunadigalika mu taneen̄. Nebek nin̄ kwetfolon̄ dinin̄ titin̄dok nadigalika tilak adi yadi Bepañ mu kahilelak. 16 Indi a nadiyam.

Kwetfolon̄ me dinin̄ titin̄ hogohogok adi indin̄: siloda tiña weleyouyout en̄ nemek yabunadigalika en̄ nehitok nadiune loune foko titin̄. Titin̄ undihi hogohogok won̄ adi Bañ'walañkade mu biin̄. Mokon̄. U yadi kwetfolon̄ dinin̄ titin̄ hogok.

17 En̄ kwet tiña kwet dinin̄ siloda be nadigalika kadakanin̄ u adi liwedapman̄ tineen̄. In̄gon̄ me nediyen̄di Bepañ'walañ medenin̄ takaliwaak adi yadi hatihati dapmandapman̄nit mokit kahileen̄ hatibaak.

Jesu'walaŋ memikŋiye agaŋ mintaaŋ hatiin

¹⁸ Wapmihineye, ya dapmandapman nai agaŋ nihitubu-dulalak. Unduŋ doktiŋa hidi koom Jesu'walaŋ Memikŋiŋ mintawaak yobu nadigin u agaŋ kobuk feegoŋ mintaaŋ hatitawiin. Kaŋ wendoktiŋa ya agaŋ dapmandapman naidi nihitubu-dulalak, unduŋ nadiyam. ¹⁹ Timen meheki u indut hatiŋa binibiŋa ugin. Ingoŋ adi indi'walaŋ mebop ginenin hinek mokoŋ. Adi indi'walaanin mebop ginenin biyagoŋ hinek binemek adi indut ingoŋ hatiyanim. Adi binibugin doktiŋa agaŋ miŋgoŋ mintadakalein, meheki hogohogok adi yadi indi'walahi hinek mokoŋ.

²⁰ Hidi Ungoŋin Molomdi Munabuli agaŋ ugolo-hamguk. Unduŋ doktiŋa hidi wanakaŋ adi nadinadiahinit hatiin. ²¹ Hidi mede biyagoŋ u mu nadidakalein unduŋ yoŋa pepa i mu youhamulat. Mokoŋ. Hidi adi mede biyagoŋ u agaŋ nadiin doktiŋa pepa i youhamulat. Tiŋa undugoŋ, hidi agaŋ nadiin. Mede yalaŋ hogohogok adi mede biyagoŋ ginen nemu mintaaŋ bulak. ²² Yalaŋ-me u neditok ninindok? Me nediyenŋi “Jesu adi Kilisto mokoŋ,” unduŋ yobune me unakoŋ yalaŋ-me ninindok. Me mede unduŋ yoin adi yadi Baŋ en Mihi sigilulum tiyemiin, wendoktiŋa adi yadi Jesu'walaŋ memikŋiye yenindok. ²³ Me nediyenŋi Mihidok sigilulum timilak, adi yadi Baŋ maan sigilulum timilak. En me nediyenŋi Mihi nadisukilitimilak, adi yadi Baŋ maan nadisukilitimilak.

Ungoŋin Munabulidi mede folooŋ ninindidimelak

²⁴ Mede koom nadigin u welehek maaneŋ boifafaneŋ hatiyaneen. Hidi unduŋ tiŋa Mihi eŋ Baŋdut galiŋa hatiyaneen. ²⁵ Kaŋ Jesu Kilisto ne hatihati dapmandapmanŋnit mokit nimdok yofafaneŋguk u uŋakoŋ.

²⁶ Na me yalaŋ haniŋkamanda tiin adi'walaŋ titiŋhik wendok hanimbene mede i youhamulat. ²⁷ Inŋoŋ hidi adi Kilistodi Uŋgoŋiŋ Munabuliŋiŋ ugolohambune hidut uŋgoŋ hatilak. Kaŋ hidi nadinadidok baniŋ be tiin doktiŋa nebek niŋdi hanihehitubu-didimewek, u mokoŋ. Uŋgoŋiŋ Munabuli ne nemenemek hogohogok u agaŋ hanihehitubu-didimelak. Unduŋ doktiŋa mede woŋ adi yalaŋ moŋ, mede wa biyagoŋ. Ale hidi Munabulidi hanihehitubu-didimelak wondok tuwot Jesu Kilistodut galiŋa hatiyaneen.

Bepaŋ'walaŋ wapmihi hatiyam

²⁸ O Wapmihineye, hidi Kilistodut galiŋa hatiyaneen. Ala adi miŋgoŋ mintadakalewaak nai uŋaniŋ indi wanakaŋ fafaŋe tiŋa yatneem, tiŋa undugoŋ mekanit mokit adi dawineŋ yayatdok munta mu tineem. ²⁹ Hidi “Kilisto'walaŋ titiŋiŋ u didimeneŋ” unduŋ nadiŋa kaŋ indin maan nadiyaneen. Metam hogohogok titiŋ didimeneŋ tiin adi yadi Bepaŋ'walaŋ wapmihiŋiye mintain.

3

¹ I kanen! Me Baŋ adi inditok uŋgoŋiŋ hinek nadiŋa welenŋdi hinek nibukahile tuguk. Unduŋ tiŋa ne'walaŋ wapmihiŋiye hinek niniŋguk. Kaŋ biyagoŋ hinek Bepaŋ'walaŋ wapmihiŋiye

hatiyam. Metam nadisuhik nemenemek kwet-folon hatak wendok hogok kamein adi Jesu mu nadiminjin. Undun doktina indi maangon mu nadinimiin. ² Notneye, nai indidegon indi Bepan'walaŋ wapmihiniye hatiyam. Ingon kougon dedin hatineem u mingilangon hinek mu mintadakalelak. En Kilisto adigili mingon mintadakalewaak kan indi mingon hinek kaneem. Tina ne dabugon yageleneem, u adi agan nadiyam. ³ Metam hogohogok Kilisto mintadakalewaakdok nadinadinila woomiin, adi yadi welehek tubuwalanda tina woomiin. Undun tina Kilisto ne walanin hatilak undugon adi maan walanin hatiin.

⁴ Me nediyendi kadakanin tilak adi yadi Bepan'walaŋ yodoko medenin lahutak. Kadakanin adi yodoko mede lahulahut dinin titin. ⁵ Hidi agan nadiin. Kilisto adi kadakanin tumolokutdok mintaguk, tina adi yadi kadakanin nit mokit hatiguk. ⁶ Me nediyendi Kilistodut woon galiŋa hatilak, adi yadi titin kadakanin dinin talik mu takalilak. Nebek nin titin kadakanin dinin talik takaliune kan me u Kilisto mu kaguk yodok, en Kilisto mu nadimilak yodok.

⁷ Wapmihineye, tiyaugene nebek nin di haninkamanda tibaakneŋ ala nadinadinila hatiyaneen. Nebek nin titin didimenin kelelak adi yadi me didimeŋ ninindok. Adi yadi Jesudi hatihati didimeŋon hatilak undugon hatibaak. ⁸ Sadaŋ adi koomkwaha tububihila kadakanin tugukdi tihatilak. Undun doktina

nediyendi kadakanin tilak adi yadi Sadan'walañ me. Bepañ'walañ Mihiniñ adi Sadan'walañ kwanai tubukadakaan liliwenekutdok mingon mintadakaleguk. ⁹ Nebek niñ Bepañ'walañ wapmihiniñ mintalak adi yadi titin kadakanin mu keleen hati tilak. Bepañ'walañ Hatihatidi welen ginen tokiña hatak doktiña adi titin kadakanin mu keleen hati tilak. Mokon. Adi yadi Bepañ mihiniñ hatilak doktiña kadakanin tuwot mu tiluwaak. ¹⁰ Indi Bepañ'walañ wapmihiniye denak en Sadan'walañ wapmihiniye denak, u mebihik titin indin folon kanadi titindok: Me nediyendi titin didimenin mu tilak, adi yadi Bepañ'walañ mon. Tina undugon, me nediyendi Bepañ'walañ metam welen di yabukahile hinek mu tilak, adi maan undugon Bepañ'walañ mon.

Welenikdi kakahile hinek tiyaneem

¹¹ Koomkwaha tububihila mede indin naditalabugin. Indi molomolom hinekdi me noli u welenik hinekdigon yabukahile titindok. ¹² Kein adi Sadan'walañ mihi mintaon kwayan ulukumunguk. Undon doktiña indi adi'walañ talik mu keledok. Kan mangon doktiña kwayan ulukumunguk? Mebi adi indin. Ne'walañ titinñin adi hogoli, en kwayan'walañ titinñin adi didimenin. Undon doktiña ulukumunguk.

¹³ Notneye, meenin nadinadihik nemenemek kwetfolon inon hatakdok hogok kamein, meheki undihidi memik tihambune hidi boho mu tineen. ¹⁴ Indetok indin nadiyam. Indi notniye welenikdi yabukahile tam wendoktiña kumon bik-abuna agan Hatihati kahilegumon. En meenin

nediyenđi nolinjiye welenđi yabukahile mu tilak, adi yadi kumuŋ dinin titin ginen kougou hatilak. ¹⁵ Me ninđi nolinjin nin welenđi kahile hinek mu tinja welen ginen nadikadaka timilak, wonj adi me u ulukumulak unduŋ tilak. Kaŋ hidi a nadiin. Medi me nin ulukumulak, adi yadi Hatihati Momoon dapmandapmanjit mokit u tuwot mu kahilewaak.

¹⁶ Jesu adi indi nihitubu-loda doktinja hatihatinin bikabuŋa kumuŋguk. Kaŋ titinjin wendi me notniye yabukahiledok titin u ninin-didimeguk. Doktinja indi maan notniye yehitubulodadok hatihatini bikabuyaneem. ¹⁷ Me nin adi nanane bombon duhuduhunit hatinja me nolinjin nin nemenemekdok banin tihatilak, u kaŋ me nolinjin wondok bulaninjon mu binek nadimilak adi Bepan'walaŋ welesilonđi me wendut mu hatak yodok. ¹⁸ Wapmihineye, indi me notniye mededi hogok mu yabukahiledok. Mokon. Indi adi kohonikdi en welenikdi titin foloon hinek tiyaneem.

Bepan'walaŋ mede tilolon tinja muntanit mokit hatidok

¹⁹⁻²⁰ Indi me noli yabukahile hinek tinja kaŋ, indi agaŋ mede biyagon takaliyam unduŋ kadem nadinim. Injon nemek ninđi welenik ginen hali du me undinin ninimbihilune fiit Bepan namanda ginen welekulema folon hatiyaneeem. Indin doktinja: Bepan adi nemenemek hogo-hogok agaŋ nadidapmalak, tinja undugon nadinadininđi welenik maanen nadinadi hatak u kalakapmedapman tilak.

²¹ Notneye, welenikdi nemek kadakanıñ nemu binek ninimbihitak, nai unanıñ adi indi Bepañ namanda foloñ fafañe tiña hatiyam. ²² Tiña indi adi'walañ yodoko mede u takaliyam, eñ titiñ adi titiñdok nadilak undugoñ tam. Unduñ doktiña indi mañgoñ niñdok ninadiyam woñ adi kedem nimilak. ²³ Adi'walañ yodoko mede adi indiñ. Indi Mihiniñ Jesu Kilisto wou u nadisukilitimiyaneem. Unduñ tiña yokwambundaguk unduñ, indi molomolom hinek me notniyedut kikhale tiña not momooñ tiyaneem. ²⁴ Nebek niñ Bepañ'walañ yodoko mede takalilak, adi yadi Bepañdut woñ galilak, kañ Bepañdi adut buña galilak. Bepañdi Unğoniñ Munabuli nimguk, kañ Munabuli wendi Bepañ indut hatilak u ninimbihilu nadiyam.

4

Munabuli mebimebi hatiñ u yabukolodi titiñdok

¹ O notneye, polofet yalayalañ feedi mintaañ kwetkwet hatidapmañ tiñ. Unduñ doktiña hidi me niñdi buña “Nu Bepañ'walañ Munabulidi mede naniñak,” unduñ hanimbune hidi adi'walañ mede mu nadisukilitiyaneen. Mokoñ. Hidi adi toboniñ munabuli u biyagoñ Bepañ'walañkade be bulak, be mokoñ u kanadi taneen. ² Hidi titiñ indiñ foloñ Bepañ'walañ Munabuli kañ nadidakaleyaneen. Me niñdi “Jesu Kilisto adi me hinek mintaguk,” unduñ yobune nadiyaneen, Bepañ'walañ Munabulidi adut hatilak. ³ Eñ me niñdi Jesudok mede yodakale

undiniņ nemu tubune kaņ, munabuli woņ adi Bepaņ'walaaniņ moņ, unduņ nadidok. Woņ adi Kilisto'walaņ memikniņ diniņ munabuli yodok. Adi kwetfoloņ mintawaak yobune nadigiņ, u agaņ uņakoņ mintalak.

⁴ Wapmihineye, hidi Bepaņ'walaaniņ, eņ Uņgoņiņ Munabuli hidigut hatilak wendi kwetfoloņ diniņ munabuli'walaņ saņiniņiņ kalakapme tilak. Unduņ doktiņa polofet yalayaļ hekidi tuwot mu hehitubugweheyegiņ. ⁵ Polofet yalayaļ heki adi kwetfoloņdok gigit. Unduņ doktiņa medehik yoiņ adi nemenemek kwetfoloņ hatakdok yoiņ. Kaņ metam nadinadihik nemenemek kwetfoloņ hatak wendok foloņ wapum hatak adi hekiyeņ medehik nadiyemiņ. ⁶ Iņgoņ indi adi Bepaņ'walaņi. Unduņ doktiņa metam nediyeņ Bepaņ nadiemiņ heki adi yadi indi'walaņ mede nadinimiņ. Eņ me Bepaņ'walaņi moņ adi yadi indi'walaņ mede mu nadinimiņ. Titiņ unduņ foloņ Munabuli mede biyagoņ diniņ eņ munabuli yalaņ diniņ, adi'walaņ mebihik kedom nadidakaleyam.

Bepaņ welenikdi kahileeņ kaņ me notniye maaņ yabukahileyaneem

⁷ Notneye, indi molomolom hinek me notniyedut kakahile tiņa not momooņ tiyaneem. Me noli yabukahile u yadi Bepaņ'walaņ titiņ. Me nediyeņ me noli yabukahile hinek tilak adi yadi Bepaņ'walaņ wapmihi, doktiņa adi yadi Bepaņ agaņ nadimihinaka tilak. ⁸ Me noli yabukahilekahile diniņ mebi adi Bepaņ negoņ. Unduņ

doktiņa me nediyen me noli mu yabukahilelak, adi yadi Bepaņ mu nadimilak.

⁹ Bepaņdi indi nibukahile hinek tilak doktiņa Mihiniņ kubuņ hinek u indi Hatihati kahilenimdok yoņa kameune kwetfoloņ fooņ mintadakaleguk. ¹⁰ Me noli yabukahile-kahile uyadi Bepaņ'walaņ titiņ. Unduņ doktiņa timen hinek indi Bepaņ mu kahilegumun. Mokoņ. Toboniņ timen hinek adi Bepaņdi nibukahileguk. Unduņ doktiņa Mihiniņ kubuņ hinek u kameune kwetfoloņ fooņ kwetkwet metam hatigumun hogohogok indi'walaņ kadakaninikdok kibikoņ kumuņguk. Unduņ tiņa Beu Bepaņdut welekubuņoņ tiņa Bepaņ eņ metam nihikiulaņa ne kubuņoņdi me kiukiutnik tuguk hatilak.

¹¹ Notneye, Bepaņdi titiņiņ u tuguk wendi indi nibukahile hinek tuguk u miņgilanņoņ hinek tubudakalelak. Unduņ doktiņa indi molomolom hinek me noli yabukahile taneem. ¹² Nebek niņdi Bepaņ nemu kaguk. Inņoņ oņ, indi welenikdi notniyedut kikahile nobu tiyanim kaņ Bepaņ adi lekiņoņnik gineņ hatiņila welenđi nibukahilelak u miņoņ tubumintaņ tubufafaņelak.

¹³ Bepaņdi Munabuliņiņ niņguk kaņ wendi Bepaņ ne buņa indigut galiņa hatilak kaņ indi wooņ adigut galiņa hatiyam u miņoņ mintadakalelak. ¹⁴ Indi Beudi Mihiniņ kameune kwetfoloņ fooņ metam indi'walaņ Tubulodanik mintaguk u agaņ kagumun, doktiņa indi wendegoņ medeņiņ yohautayam. ¹⁵ Nebek niņdi "Jesu adi Bepaņ'walaņ Mihiniņ" unduņ yolak adi Bepaņdi me wenņgut buņa galilak, kaņ me wendi

Bepañdut woon galilak. ¹⁶ Unduñ doktiña indi u nadiña indin hinek nadisukilityam: Bepañ adi nibukahile hinek tilak, kañ titiññin wendi indi'walañ hatihatiniñ gineñ hatak.

Bepañ negon me noli yabukahile-kahile dinin mebi. Unduñ doktiña me nediyenñi me noli yabukahile hinek tilak, adi yadi Bepañdut woon galilak. Kañ Bepañdibo buña me wenğut galilak. ¹⁷ Bepañdi nibukahilelak dinin titiñ u welenik gineñ foloon tubumintadapmaune indi Kilisto ne'walañ namandap tiña hatiyam. Unduñ doktiña Bepañ'walañ mede yodapmandapman nai mintawaak wendok munta mu tineem. ¹⁸ Me nediyen Bepañdi yabukahile tilak adi yadi munta mu taneen. Bepañdi nibukahilelak dinin titiñ u welenik gineñ foloon hinek tubumintadapmaune wendigon munta liliwenekutak. Munta dinin mebi adi indin, me niñdi kadakaninñin dinin kibikon malabumun moñgolaak u agañ nadilak, doktiña munta tilak. Me niñ munta tubune kañ indin nadiyaneem, me u Bepañ'walañ titiññinñi hatihatiniñ gineñ fafañe hinek mu tilak.

¹⁹ Bepañdi indi timenñ nibukahileguk. Unduñ doktiña indibo me noli yabukahileyam. ²⁰ Me niñdi indin binek yobetik, “Nu Bepañ kahile hinek tilat,” inğonñ adi Bepañ'walañ metambop ginenin kubugon-kabe nemu kahilelak. Unduñ doktiña me wonñ adi yalañ-me nininğok. Nebek niñdi Bepañ nemu kaguk. Unduñ doktiña metam agañ miñgonñ yabulak u mu yabukahilelakdi dedin tiña Bepañ hebininñ nemu kaguk u kahilewek. ²¹ Kilisto'walaaninñ yodoko mede

nadigumun adi indin. Meenin nediyen Bepan kahile hinek tilak, adi yadi Bepan'walañ metam maan undugon yabukahile hinek tuluwaak.

5

Jesu Kilsto nadisukilitimindok

¹ Metam nediyen “Jesu adi Kilsto” undun yona nadisukilitimiin, adi yadi Bepandi hatihati gitipmun tubumintayemulak. Tina metam nediyen Ban kahilein undugon hinek wapmihinje maan yabukahileyaneeñ. ² Indi Bepan kahile hinek tina yodoko medenin u takaliyaneem, titin undun tina indi Bepan wapmihinje yabukahile hinek tam undun nadiyaneem. ³ Indi Bepan kahile hinek tiyam doktina yodoko medenin takaliyam. Kan yodoko medenin di malabumun mu nimalak. ⁴ Metam hogohogok Bepandi hatihati gitipmun tubumintayemulak adi yadi kwetfolon dinin saninin agan ulatifoñ. Indi Bepan nadisukilitimiyam, tina titin undun folon mik ginen fafañen kwetfolon kadakanin dinin saninin ulatifoñam.

Bepan ne Mihinñ'walañ mebi yohautaguk

⁵ Meenin nediyen Jesu adi Bepan'walañ mihinñ yona nadisukilitimilak, adi yadi kwetfolon kadakanin hatak dinin saninin ulatifoñ fafañen kalakapmelak. ⁶ Jesu Kilsto adi talik indin folon buguk: Imeyout titindok, en kolondabek folon nangatñin kwatnedok buguk. Adi Imeyout titindok hogok mu buguk. Mokon. Adi yadi Imeyout en kolondabek folon nangatñin kwatnedok buguk. Ungonin Munabuli adi mede

biyagon dinin mebi. Undun doktina Ungonin Munabuli ne Jesu Kilisto'walañ mebiñin yohautalak. ⁷ Nemek lufomkultitniñdi adi'walañ mebiñin yohautain: ⁸ Ungonin Munabuli, ime en nangat. Lufomkultitniñ adi wanakan mede namandap kubugon unakon yohautain. ⁹ Indi adi medi mede yohautain u nadiña nadisukilitiyam. En Bepañdi mede yohautalak adi medi yoin u yalakapmedapmanñ tilak. Kañ Bepañdi mede agañ yohautaguk, wonñ adi Mihiniñdok yoguk.

¹⁰ Metam nediyeñ Bepañ Mihiniñ nadisukilitimiin, adi yadi Bepañdi mede yohautaguk u nadidahiune welehiñ gineñ hatak. Ingon me Bepañ'walañ medeñin nadidahi hinek mu tilak, adi yadi Bepañ yalañ-me nilak, undunñ tilak. Me undiniñ adi Bepañdi Mihiniñdok mede yohautaguk wendok nadiune foloonñit mokit tilak. ¹¹ Kañ titiñ undunñ folonñ Bepañdi medeñin biyagon u tubudakalelak. Bepañdi Hatihati dapmandapmanñit mokit nimguk, kañ Hatihati wonñ adi Mihiniñ'walañkade hatak. ¹² Me nediyeñ Bepañ Mihiniñdut wonñ galilak, adi yadi Hatihati u kahilewaak. En me nediyeñ Bepañ Mihiniñdut mu wonñ galilak adi yadi Hatihati u mu kahilewaak.

Ninadi en kadakanin dinin mede

¹³ Nu metam Bepañ Mihiniñ wou nadiña nadisukilitimiinñ hidi Hatihati dapmandapmanñit mokit haliwoonñ halaak u agañ kahilegin, u nadidakaleneñdok mede i youhamulat. ¹⁴ Indi Bepañ ne'walañ nadinadiñinñ binek takaliña nemek niñdok ninadinene adi yonadinik u

kedem nadinimilak. Unduŋ doktiŋa indi Bepaŋdok munta mu tiyam. Mokoŋ. Indi adi toboniŋ Bepaŋ'walaŋkade wam. ¹⁵ Adi indi'walaŋ yonadinik hogohogok nadinimilak, u agaŋ nadiyam. Unduŋ doktiŋa indi nemek niŋ nimdok ninadiyam woŋ adi nemek u agaŋ kahilegidibayam.

¹⁶ Me niŋ adi me noliŋiŋdi kadakaniiŋ tubune kaŋ nadiluwaak, kadakaniiŋ kumuŋ fafaŋeniŋ diniŋ u mu tuguk kaŋ kedem ninadi kwanai tubune Bepaŋdi Hatihati miluwaak. Kadakaniiŋ kumuŋ fafaŋeniŋ diniŋ mu tineeniŋ adi yadi unduŋ kedem tiyembaak. Tiŋa undugoŋ, kadakaniiŋ tiŋa kumuŋ fafaŋeniŋ kahiledok u maan uŋgoŋ hatak, iŋgoŋ nu kadakaniiŋ undiniŋdok ninadi kwanai titiŋdok mu yolat. ¹⁷ Hatihati be titiŋ hogohi hogo-hogok wanakaŋ adi kadakaniiŋ. Iŋgoŋ kadakaniiŋ noli adi kumuŋ fafaŋeniŋ diniŋ moŋ.

Jesudi momooŋ nibudokolak

¹⁸ Indi agaŋ nadiyam. Me niŋ Bepaŋ'walaŋ mihiniŋ hatilak adi yadi titiŋ kadakaniiŋ mu tihatilak. Mokoŋ. Adi Bepaŋ Mihiniŋdi momooŋ hinek kadokoune Me Kadakaniiŋdi tubugweheyeune kadakaniiŋ gineiŋ mu mawetik. ¹⁹ Indi adi Bepaŋ'walaŋ wapmihiniŋye hatiyam, iŋgoŋ metam nadinadihik nemek kwetfoloŋ diniŋdok hogok hatak, adi wanakaŋ Me Kadakaniiŋ'walaŋ saŋiniŋiŋdi yabudokolak u agaŋ nadiyam. ²⁰ Tiŋa indiiŋ maan agaŋ nadiyam. Bepaŋ Mihiniŋ adi agaŋ buguk, kaŋ indi Bepaŋ folooŋ hinek u nadinimdok nadinadi ninguk. Indi Bepaŋ folooŋ hinek eŋ Mihiniŋ Jesu

Kilistodut woon galiyam. Jesu Kilisto adi Bepañ hinek, tiña adi yadi Hatihati dapmandapmanñit mokit diniñ mebi.

²¹ Wapmihineye-kabe, hidi bepañ yalayalan hekidok sigilulum tiyemaneñ.

**Bepaŋ'Walaŋ Folofolok Kobuli
Genesis, Exodus, Psalms, and the New Testament in
the Numanggang Language of Papua New Guinea
Sampela hap Buk Baibel long tokples Numanggang**

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Numanŋaŋ (Numanggang)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-08-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

217908e9-ce08-5ac3-9947-124c48579a74